

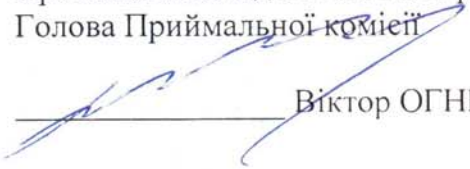
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 6 від 31. 03. 2020 року

Голова Приймальної комісії

Віктор ОГНЕВ'ЮК

Програма

фахового випробування з менеджменту

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

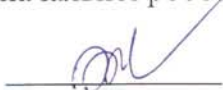
Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітня програма: 073.00.01 «Менеджмент організацій»

На основі: освітньо-кваліфікаційного рівня
молодший спеціаліст

ПОГОДЖЕНО

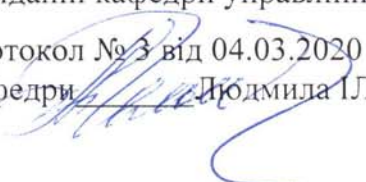
Проректор з науково-методичної та
начальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри управління

протокол № 3 від 04.03.2020 р.

Зав. кафедри Людмила ІЛЬІЧ

Київ – 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового випробування з менеджменту є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою управління Факультету інформаційних технологій та управління на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра, галузь знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Фахове випробування проводиться за основними дисциплінами навчального плану підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітнього рівня «молодший спеціаліст». Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на третій курс спеціальності 073 «Менеджмент».

Мета фахового випробування – перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітнього рівня «молодший спеціаліст» і відповідності її вимогам підготовки студента спеціальності «Менеджмент».

Вступне фахове випробування проводиться у формі комп'ютерного тестування, що здійснюється протягом 80 хвилин, яке дозволить встановити рівень підготовки абітурієнта та його потенціал і можливості для навчання на спеціальності 073 «Менеджмент».

Критерії оцінювання знань вступника

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Виникнення менеджменту як науки. Еволюція менеджменту

Передумови виникнення менеджменту. Управлінські революції: релігійно-комерційна, світсько-адміністративна, виробничо-будівельна, функціонально-адміністративна, бюрократична та глобально-інформаційна.

Етапи менеджменту, виділені Гілбертами: традиційний (концепція управління Полібія, принципи правління Сима Цянь, бенедиктинська система), перехідний, науковий.

Тема 2. Наукова школа менеджменту

Головні ідеї школи. Засновник школи Ф. Тейлор та його праці “Управління фабрикою” та “Принципи наукового управління”. Представники школи: Г. Емерсон, Г. Форд, Ф. та Л. Гілберти, Г.Гант, М. Кук, Ф. Кларк.

Дванадцять принципів продуктивності Г. Емерсона. Перша система оплати дострокового якісного виконання виробничих завдань Г.Ганта. Дослідження робочого часу Гілбертами.

Українські послідовники школи наукового менеджменту: група працівників Центрального інституту праці (ЦІП) (Гастєв, Гольцман і ін.). Основні моменти, що об’єднують концепцію ЦІП з системами Тейлора і Форда. Концепція трудових установок О. Гастєва.

Основний внесок школи наукового менеджменту та її недоліки.

Тема 3. Адміністративна школа менеджменту

Основоположник класичної або адміністративної школи Анрі Файоль. Його поділ всіх операцій, які зустрічаються на підприємствах на шість груп: технічні операції; комерційні операції; фінансові операції; страхові операції; облікові операції; адміністративні операції. Розгляд А. Файолем адміністративної функції. Визначення основних елементів управління: передбачати; організовувати; розпоряджатися; координувати; контролювати. Поняття «спеціальних установок» та експертна оцінка відносної важливості

«спеціальних установок», якими повинен володіти персонал підприємств. Підприємство як матеріальна й соціальна системи. 14 принципів управління.

Інші представники школи адміністративного менеджменту: Ліндел Урвік, Джеймс Муні, Алан Рейлі, Олександр Г. Черч - сутність їх ідей та внесок в науку управління. Основні ідеї їх універсальних принципів та недоліки.

Концепція бюрократії як одна з найбільш корисних ідей в історії людства. Концепція бюрократії Макса Вебера.

Тема 4. Школа людських відносин та поведінкового менеджменту

Концепція людських відносин та хоторнські експерименти компанії "Вестерн електрик". Складові концепції людських відносин: висновки хоторнських експериментів (Е. Мейо, Ф. Ретлісбергер); теорія поєднання продуктивності та демократичних шляхів життя (М.П. Фоллет). Основний внесок школи та її недоліки.

Змістовні теорії мотивації. Сутність змістовного підходу до мотивації. Теорія "Ієрархії потреб людини". А. Маслоу; теорія ERG Клейтона Альдерфера; теорія потреб Девіда МакКлеланда; теорія "мотиваційної гігієни" Ф. Герцберга, теорії X та Y Д. Мак Грегора.

Процесні теорії мотивації. Сутність процесного підходу до мотивації. Теорія "сподівань" В. Врума. Теорія справедливості С. Адамса. Модель Портера-Лоулера. Основний внесок школи та її недоліки.

Тема 5. Школи кількісного, системного та ситуаційного менеджменту

Внесок математики, статистики, інженерних наук в розвиток менеджменту. Основний внесок школи кількісного менеджменту та її недоліки.

Застосування теорії систем: Л. Берталанфі, К. Кофер, Д. Шендель. Основний внесок школи системного менеджменту та її недоліки.

Ситуаційний менеджмент, що ґрунтується на пристосуванні певних теорій, рішень досвіду до конкретних обставин: А. Рейлі, Д. Томпсон, Д. Міллер, Р. Стогділл. "Закон ситуації", як основа ситуаційного підходу. Методологія ситуаційного менеджменту у вигляді чотири крокового процесу. Основний внесок школи ситуаційного менеджменту та її недоліки.

Тема 6. Менеджмент 21 століття

Особливості менеджменту в економічно розвинених країнах: північноамериканська модель менеджменту; західноєвропейська модель менеджменту; японська модель менеджменту. Концептуальні моделі сучасного менеджменту. Інтернаціоналізація та глобалізація менеджменту

Теорії Іцхака Адізеса: ефективний менеджмент, життєвий цикл корпорації, підходи до мотивації та управління змінами.

Особливості становлення сучасного менеджменту в Україні.

Тема 7. Функції та методи менеджменту

Поняття функцій менеджменту, функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Динамічний взаємозв'язок конкретний і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.

Методи управління. Економічні методи управління: планування, аналіз господарської діяльності, комерційний розрахунок, матеріальне стимулювання. Адміністративні методи управління: методи організаційного впливу і розпорядницького впливу.

Соціально-психологічні методи управління. Соціальний вплив: соціальне регулювання, соціальне регламентування. Психологічний вплив: комплектування мікрогруп, гуманізація праці, моральне стимулювання.

Тема 8. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їх взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Класифікація планів організації. Етапи процесу планування: визначення цілей; розробка стратегії; надання стратегії конкретної форми. Типи планів в організації. Ситуаційні фактори планування: рівень управління; життєвий цикл організації; ступінь невизначеності середовища. Фактори, що впливають на ефективність планування в організації.

Мета в управлінні та класифікація цілей організації. Концепція управління за цілями. Зміст основних етапів управління за цілями. Переваги та недоліки управління за цілями.

Стратегія планування. Формування стратегії: визначення місії організації, аналіз зовнішнього середовища, аналіз внутрішніх можливостей: визначення цілей організації; оцінка стратегічних альтернатив: вибір стратегії. Вибір стратегії бізнесу (типові стратегії М. Портера).

Тема 9. Організація як загальна функція менеджменту

Основні елементи організації. Поділ праці (спеціалізація). Групування (департаменталізація). Способи групування: за функціями; по продукту і за географічною ознакою; по споживачам. Делегування повноважень. Лінійні та штабні повноваження. Координація. Механізм вертикальної та горизонтальної інтеграції.

Організаційні структури управління. Типи організаційних структур управління: лінійна; лінійно-штабна; функціональна; лінійно-функціональна; дивізійна; матрична. Їх переваги і недоліки. Фактори формування оргструктур управління: зовнішнє середовище; стратегія; технологія; розміри організації; стадія життєвого циклу організації. Методи вибору типу організаційної структури управління: метод аналогії; метод структуризації цілей; метод організаційного моделювання.

Тема 10. Мотивація як загальна функція менеджменту

Людський фактор в менеджменті та сутність мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонук, дій та цілей. Модель процесу мотивації. Еволюція поглядів на мотивацію (проста мотивація, концепція соціальної та психологічної мотивації).

Винагородження як інструмент мотивації. Система винагородження. Вплив винагороджень на відношення до роботи, на поведінку та на мотивацію. Загальна характеристика систем матеріального стимулювання праці. Системи матеріального стимулювання праці працівників підприємств за їх роллю та призначенням. Види і напрями матеріального стимулювання. Основні показники стимулювання та показники умов стимулювання. Показники преміювання службовців.

Сучасні підходи до стимулювання працівників. Бальна оцінка результатів та якості праці працівників. Пріоритети соціальних пакетів. Стимулювання вільним часом. Трудове чи організаційне стимулювання. Стимулювання поведінки робітника на основі вираження суспільного визнання

Тема 11. Контроль і регулювання як загальні функції менеджменту

Поняття контролю, його місце в системі управління. Завдання контролю: пристосування до зміни середовища; обмеження нагромадження помилок; подолання складних організаційних проблем; мінімізація затрат.

Види управлінського контролю. Рівні операційного контролю: попередній контроль; поточний контроль; підсумковий контроль.

Етапи контролювання: затвердження стандартів; оцінка виконання; порівняння показників виконання за стандартами; внесення коректив.

Основні характеристики ефективної системи контролю. Фактори, що обумовлюють вибір системи контролю (стиль керівництва, організаційні параметри, методи виміру). Фінансовий контроль (розробка бюджетів, аналіз фінансової звітності, аналіз беззбитковості). Операційний контроль (графік Г.Ганта, сіткові графіки, методи управління запасами, інструменти контролю

якості). Контроль поведінки працівників. Контроль, як фактор підвищення ефективності діяльності організації.

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 12. Керівництво та лідерство

Вплив, влада та керівництво, лідерство. Поняття влади та впливу. Форми влади та впливу: влада примушуванням; влада на засадах винагородження; експертна влада; влада прикладом; традиційна влада. Вплив шляхом переконання та участі. Порівняння понять керівництво та лідерство.

Теорія лідерства. Класифікація підходів до розуміння лідерства. Підхід з точки зору особистості (лідировання є сукупність певних рис характеру керівника). Підхід з точки зору поведінки керівника. Ситуаційний підхід до лідерства (ситуаційна модель керування Ф. Фідлера; модель “шлях-мета” Т. Мітчела та Р. Хауса; теорія життєвого циклу П. Херсі та К. Бланшара; модель прийняття рішень керівником В. Врума та Ф. Йеттона).

Стиль керівництва. Теорії керівництва та їх зміст. Стилi, що ґрунтується на використанні влади. Система стилів Р. Лайкерта. Класифікація стилів лідировання Р. Блейка та Дж. Моутон.

Тема 13. Інформація і комунікації в менеджменті

Природа інформації та еволюція поглядів на інформацію. Визначення інформації, види та загальна структура інформації. Властивості інформації: загальні і специфічні. Зв'язок між інформацією та управлінням. Принципи управління інформацією. Формування оптимальних інформаційних потоків. Інформація безпосереднього управління. Інформація розвитку системи. Інформаційний шум.

Комунікативні процеси в організації. Поняття комунікації і комунікативного процесу. Цілі комунікації. Елементи та етапи процесу комунікації. Канали та засоби комунікації. Організація комунікативних

Особливості комунікації у менеджменті процесів. Види і форми комунікації.
Особливості комунікації у менеджменті

Процес комунікації і ефективність управління. Бар'єри комунікації.
Забезпечення ефективних комунікацій. Планування інформаційних
комунікацій. Методи удосконалення процесів обміну інформацією та
системи комунікації в організації. Комунікативні стилі.

Інформаційно-технічна база процесу комунікації.

Тема 14. Складання та оформлення організаційно-розпорядчих документів

Групи документів в апараті управління за функціональним
призначенням: організаційні; розпорядчі; довідково-інформаційні; з кадрових
питань; особисті офіційні документи (пропозиції, заяви, скарги громадян,
розписки, особисті доручення та ін.).

Розпорядчі документи (постанови, рішення, розпорядження, накази з
загальних питань, вказівки). Особливості складання та оформлення. Види
наказів, їх зміст та мета. Проект наказу. Вказівки.

Особливості підготовки довідково-інформаційних документів та їх
оформлення. Акт як один з найпоширеніших інформаційно-довідкових
документів. Довідки, протоколи, доповідні, пояснювальні та службові
записки. Службові листи, інформаційні листи, рекламні листи, листи-
запрошення, супровідні листи, листи-повідомлення, листи-підтвердження,
листи-нагадування, гарантійні листи, ініціативні листи, листи-відповіді.
Телеграми та телефонограми.

Тема 15. Сутність, принципи і вимоги до управлінських рішень

Вступ в теорію прийняття рішень. Проблемна ситуація. Проблеми
стабілізації та проблеми розвитку. Традиційні визначення поняття
“прийняття рішень”.

Сучасний етап розвитку теорії прийняття рішень. Закони управління, що
впливають на прийняття управлінських рішень. Специфічні закономірності

управління. Сутність, завдання, предмет, функції, суб'єкти й об'єкти управлінських рішень. Управлінське рішення в циклі управління. Основні ознаки управлінських рішень: цілі, наслідки, поділ праці, професіоналізм. Економічний, організаційний, технологічний, правовий та соціальний зміст управлінського рішення.

Основні вимоги до управлінських рішень. Блочна модель підготовки й прийняття рішення. Ієрархічна взаємозалежність управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень і вимоги до них.

Тема 16. Методична основа підготовки проектів управлінських рішень

Системний підхід до управління. Поняття системи, її елементів та властивостей. Структуризація проблем. Основні напрямки застосування ідей та принципів системного аналізу для вирішення управлінських проблем. Процедури системного аналізу. Основні принципи застосування системного підходу до вирішення управлінських завдань.

Актуальні методології в системі розрахунків, прийняття і реалізації управлінських рішень. Сутність методів обґрунтування і прийняття управлінських рішень, їх класифікація.

Евристичні методи в прийнятті управлінських рішень. Методи групової роботи і методи індивідуальної роботи. Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень в економічній сфері. Прийоми й методи економічного аналізу. Багатопланові аналітичні методи.

Тема 17. Аналіз варіантів і підготовка управлінських рішень

Вибір варіантів рішення. Дії з підготовки варіантів рішення і розробка моделі аналітичної роботи.

Порівняльний аналіз проектів різної тривалості. Прийняття рішень за детермінованих умов, умов ризику. Особливості прийняття управлінських рішень в умовах недостатньої інформації і вигідності. Підготовка управлінських рішень в умовах інфляції.

Оптимальні управлінські рішення. Рангування альтернативних проектів. Критерії вибору варіантів рішень. Критерій Лапласа. Критерій середнього виграшу. Критерій Ваальда. Критерій Севіджа. Критерій максімакс.

Тема 18. Моделі прийняття управлінських рішень

Теорія ігор: виникнення, напрями використання, переваги та недоліки.

Модель теорії черг або модель оптимального обслуговування, що використовується для визначення оптимального числа каналів обслуговування по відношенню до потреби в них. Ситуації, в яких моделі теорії черг можуть бути корисні.

Модель управління запасами, що використовується для визначення часу розміщення замовлень на ресурси і їх кількості, а також маси готової продукції на складах: потенційні вигоди та витрати на зберігання, перевантаження, виплату відсотків, витрат на страхування, втрат від псування, крадіжки і додаткових податків.

Модель лінійного програмування. Типові варіанти застосування лінійного програмування в управлінні виробництвом: укрупнене планування виробництва, планування асортименту виробів, маршрутизація виробництва виробу, управління технологічним процесом, регулювання запасів і т.п.

Імітаційне моделювання. Створення моделі і її експериментальне застосування для визначення змін реальній ситуації. Використання імітації в ситуаціях, дуже складних для математичних методів типу лінійного програмування.

Мережеве моделювання: сутність та напрями використання.

Тема 19. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

Об'єктивні закономірності та принципи управління виробництвом. Характерні риси та сутність управління виробництвом. Історичний розвиток операційного менеджменту. Особливості сучасного операційного

менеджменту: цілі та основні завдання. Система інтерактивного управління операційними процесами.

Операційний менеджмент як система управління операційною функцією за концепцією маркетингу. Місце і роль операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Функціональна характеристика операційного менеджменту. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту. Компетентність та відповідальність операційних менеджерів.

Тема 20. Операційна система організації: поняття, склад та види

Особливості та властивості операційної системи. Операційна система як об'єкт управління. Цілі та завдання операційної системи. Розвиток здатностей операційних систем адаптуватися до зовнішнього середовища організації. Особливості операційних систем, які здатні до саморозвитку. Характеристика операційних систем за типом виробництва: одиничний, серійний, масовий. Операційні системи з безперервними та гетерогенними процесами. Основні підсистеми операційної системи: керована та керуюча.

Елементи керованої підсистеми операційної системи: а) процеси на "вході" та "виході" операційної системи; б) процеси забезпечення основної операційної функції (підготовка виробництва, матеріально-технічне забезпечення, організаційно-технічне обслуговування виробництва, транспортування); в) основна операційна функція організації (процес трансформації сировини у готовий продукт).

Елементи керуючої підсистеми операційної системи – операційного менеджменту: 1) управління постачанням ресурсів та збутом готової продукції; 2) управління забезпеченням основної операційної функції; 3) управління операційними процесами. Основні функції операційного менеджменту: планування, організація, мотивація, контроль ходу операційних процесів.

Тема 21. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

Поняття операційної (виробничої) діяльності підприємства. Роль виробництва в економічній системі. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної функції. Продукт (послуга) як результат операційної функції. Основні фактори виробництва. Ланцюг "виробництво – задоволення потреб споживачів". Категорії: "операція", "операційна функція", "виробничий процес", "операційний процес". Їх особливості, взаємозв'язок та розбіжність. Виробнича система та операційна система, виробничий менеджмент та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики.

Операційний (виробничий) процес та його складові. Операційні процеси організації – динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи. Принципи організації операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки. Складові виробничого (операційного) процесу: технологічний процес, трудовий процес. Особливості операційного процесу за стадіями життєвого циклу товару. Операції як елементи операційного (виробничого) процесу. Операції як види діяльності: виробництво, постачання, транспортування, сервіс. Ефективність операцій.

Організація виробничого процесу у просторі та часі. Організація операційного процесу у просторі: технологічний та предметний напрями спеціалізації. Форми спеціалізації та кооперації підрозділів підприємства. Організаційна і виробнича структура підприємства. Первинна ланка підрозділу підприємства – робоче місце. Організація операційного процесу у часі. Визначення тривалості операційного циклу. Особливості управління за фазами операційного циклу.

Тема 22. Управління результативністю та ефективністю операційної діяльності

Забезпечення результативності операційної діяльності. Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. Комплексний підхід до питань продуктивності. Фактори, що

впливають на динаміку продуктивності. Шляхи підвищення продуктивності праці в операційних системах.

Забезпечення ефективності операційної діяльності. Економічна сутність та види ефективності. Ефективність виробництва. Технікоеконічне обґрунтування доцільності впровадження новітніх технологій. Узагальнюючі показники ефективності операційної діяльності. Фактори підвищення ефективності операційної діяльності.

Забезпечення надійності операційних систем. Зв'язок понять "ефективність" та "надійність" операційних систем.

ПРИКЛАДИ ТЕСТІВ

1. Що мається на увазі під поняттям "функція планування"?

- a) Встановлення цілей та завдань розвитку об'єктів управління, визначення шляхів та засобів їх досягнення.
- b) Встановлення цілей організації.
- c) Визначення шляхів і засобів виконання завдань.
- d) Визначення способів досягнення цілей організації.

2. Які з перерахованих прийомів складають евристичну групу методів прийняття рішення?

- a) Аналогії, 635, мозкової атаки.
- b) Морфологічного аналізу, угруповання, математичного моделювання.
- c) Кореляційного аналізу, синектики, 635, Дельфи.
- d) Аналогії, системного аналізу, теорії масового обслуговування.

3. Теорія запасів застосовується для прийняття рішень, пов'язаних з:

- a) Ситуаціями визначення черговості поставок запасів.
- b) Ситуаціями очікування клієнтами отримання послуги.
- c) Розрахунком необхідної кількості каналів обслуговування.
- d) Визначенням економічно вигідного розміру запасів

4. До принципів організації операційних процесів належать:

- a) Спеціалізація, пропорційність, паралельність, ритмічність, прямоточність, безперервність.
- b) Пропорційність, паралельність, прямоточність, безперервність.
- c) Системність, комплексність, цілеспрямованість, динамічна рівновага, безперервність, гнучкість, оптимальність, ритмічність, сполучення прав, обов'язків, відповідальності.
- d) Оптимальність, оперативність, економічність, гнучкість, стійкість.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Білецька К. В. Основи менеджменту: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / К. В. Білецька ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : СЛУ ім. Лесі Українки, 2013. – 226 с.
2. Бутко М. П. Виробничий менеджмент : підручник / М. П. Бутко. – К. : ЦУЛ, 2015. – 400 с.
3. Василенко В. О. Виробничий (операційний) менеджмент : навч. посібн. / В. О. Василенко, Т. І. Ткаченко. – Вид. 2-ге, виправл. і допов. – К. : Центр навч. л-ри, 2015. – 532 с.
4. Друкер П. Практика менеджмента : Питер Друкер ; пер. с англ. Івана Веригина. - Москва : Манн, Иванов и Фербер, 2015. - 406 с.
5. Лалу Ф. Открывая организации будущего / Ф. Лалу; пер. с англ. – М.: ООО «Манн, Иванов и Фербер», 2016. – 208 с. 278 с.
6. Менеджмент : навч. посіб. / [Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Поканєвич, та ін.]; за заг. редакція Г. Є. Мошека. – К. : Ліра-К, 2015. – 550 с.
7. Менеджмент організацій : навчальний посібник для вищої школи / В. І. Гуменник, Ю. С. Копчак, О. С. Кондур. - Київ : Знання, 2012. - 503 с. **(Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка)**
8. Менеджмент: навчальний посібник / Національний університет Юридична академія України імені Ярослава Мудрого ; ред. Л. С. Шевченко. - Харків : Право, 2013. - 209 с. **(Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка)**
9. Менеджмент: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / ред. Г. В. Щокін [и др.]. – Київ : МАУП, 2007. – 812[1] с. **(Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка)**
10. Менеджмент організації : навч. посібник / О.О. Гуторова. – Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2017. – 267 с.
11. Менеджмент організацій : навч. посібник для внз / Т. В. Назарчук, О. М. Косіюк ; М-во освіти і науки України. – К. : Центр учб. літ., 2016. – 560 с.
12. Осовська Г. В. Менеджмент : підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. - К. : Кондор-Видавництво, 2015. - 563 с.
13. Старченко В.Г. Операційний менеджмент: навч. посіб. / В.Г. Старченко, І.В. Калінько, І.А. Косач. – К. : Кондор-Видавництво, 2015. – 264 с.
14. Сумець О. М. Основи операційного менеджменту : підручник / О. М. Сумець; за ред. проф. О. Л. Яременко. – К. : ВД "Профспілка", 2015. – 416 с.
15. Чейз Р. Б. Производственный и операционный менеджмент : пер. с англ. – 10-е изд. / Р. Б. Чейз, Ф. Р. Джейкобз, Н. Дж. Аквилано. – М. : ООО ИД "Вильямс", 2017. 1184 с.

Додаткові:

1. Галушка З.І. Стратегічний менеджмент: навч.-метод. посібник / З.І. Галушка, І.Ф. Комарницький. – [2-е вид., доп. та перероб.] - Чернівці: ЧНУ, 2011. – 240 с.
2. Кравченко А. И. История менеджмента: Учеб. Пособие для студ. вузов. — М.: Академ. проект, 2000. — 352 с.
3. Кредісов А. І. Історія вчень менеджменту: Підручник для вищ. навч. закладів. — К.: Знання України, 2010. — 300 с.
4. Моделі й методи прийняття рішень : навч. посіб. для студентів ВНЗ / С. А. Ус, Л. С. Коряшкіна ; Держ. вищ. навч. закл. "Нац. гірн. ун-т". - Дніпропетровськ : НГУ, 2014. - 299 с.
5. Моделі та методи прийняття рішень в аналізі й аудиті (модульний варіант): навч. посіб. для студ. напряму підготов. "Облік і аудит" вищ. навч. закл. / [Мочаліна З. М. та ін.] ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х. : ХНАМГ, 2012. - 404 с.
6. Мочаліна З.М. Конспект лекцій з дисципліни «Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті» (для студентів 5 курсу денної та 6 курсу заочної форм навчання спеціальності «Облік і аудит») / З.М. Мочаліна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. — Х.: ХНАМГ, 2011. — 102 с.
7. Основы менеджмента : [Учебник]: Пер. с англ. / М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури ; Общ. ред. и вступ. ст. Л. И. Евенко. - 3-е изд. - М. : Дело, 2002. (*Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка*)
8. Тейлор Ф. У. Принципы научного менеджмента / Тейлор Ф. У.; Пер. с англ. А. И. Зак. - М. : Журн. "Контроллинг" : Изд-во стандартов, 1991. - 104 с.
9. Файоль А. Общее и промышленное управление : [Пер. с фр.] / Анри Файоль. - М. : Журн. "Контроллинг", 1992. - 111с.
10. Старченко В.Г. Операційний менеджмент: навч. посіб. / В.Г. Старченко, І.В. Калінько, І.А. Косач. — К. : Кондор-Видавництво, 2015. — 264 с.